

European Securities and
Markets Authority

Richtsnoeren

Regels en procedures bij wanbetaling van deelnemers van CSD

Inhoudsopgave

1	Toepassingsgebied	3
2	Definities	4
3	Doel.....	5
4	Naleving en rapportageverplichtingen	7
4.1	Status van de richtsnoeren.....	7
4.2	Rapportageverplichtingen.....	7
5	Richtsnoeren	8
5.1	Definitie van de regels en procedures bij wanbetaling van een deelnemer.....	8
5.2	Periodiek testen en beoordelen van de regels en procedures bij wanbetaling van een deelnemer.....	11

1 Toepassingsgebied

Wie?

1. Deze richtsnoeren gelden voor bevoegde autoriteiten.

Wat?

2. Deze richtsnoeren gelden met betrekking tot de regels en procedures die de CSD instelt om de wanbetaling van een deelnemer aan te pakken op grond van artikel 41 van Verordening (EU) nr. 909/2014.

Wanneer?

3. Deze richtsnoeren worden van kracht twee maanden na de publicatiedatum ervan op de website van ESMA in alle officiële talen van de EU.

2 Definities

4. Tenzij anders aangegeven, hebben de termen die in Verordening (EU) nr. 909/2014 worden gebruikt en gedefinieerd, in deze richtsnoeren dezelfde betekenis. Daarnaast gelden de volgende definities:

<i>Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2017/392 van de Commissie</i>	Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2017/392 van de Commissie van 11 november 2016 tot aanvulling van Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad met technische reguleringsnormen inzake de vergunnings-, toezichts- en operationele vereisten voor centrale effectenbewaarinstellingen
<i>CPSS-IOSCO-beginselen voor financiële marktinfastructuren</i>	Beginselen voor financiële marktinfastructuren, april 2012, door het Comité betalingen en verrekeningen (CPSS) en het Technisch Comité van de Internationale organisatie van effectentoezichthouders (IOSCO)
<i>Richtlijn 98/26/EG</i>	Richtlijn 98/26/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 1998 betreffende het definitieve karakter van de afwikkeling van betalingen en effectentransacties in betalings- en afwikkelingssystemen
<i>EC</i>	Europese Commissie
<i>ESMA</i>	Europese Autoriteit voor effecten en markten
<i>EU</i>	Europese Unie
<i>Verordening (EU) nr. 909/2014</i>	Verordening (EU) nr. 909/2014 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de verbetering van de effectenafwikkeling in de Europese Unie, betreffende centrale effectenbewaarinstellingen en tot wijziging van Richtlijnen 98/26/EG en 2014/65/EU en Verordening nr 236/2012
<i>Verordening (EU) nr. 1095/2010</i>	Verordening (EU) nr. 1095/2010 van het Europees Parlement en de Raad van 24 november 2010 tot oprichting van een Europese toezichthoudende autoriteit (Europese Autoriteit voor effecten en markten), tot wijziging van Besluit nr. 716/2009/EG en tot intrekking van Besluit 2009/77/EG van de Commissie

3 Doel

5. Deze richtsnoeren hebben tot doel te zorgen voor de gemeenschappelijke, uniforme en consistente toepassing van de bepalingen in artikel 41 van Verordening (EU) nr. 909/2014. In het bijzonder hebben zij tot doel ervoor te zorgen dat CSD's duidelijke en doeltreffende regels en procedures vaststellen en toepassen om het in gebreke blijven van hun deelnemers te beheren (dit omvat alle soorten deelnemers, d.w.z. met inbegrip van de deelnemers die CSD's of andere vormen van marktinfrastucturen zijn en, in de lidstaten die ervoor gekozen hebben om indirecte deelnemers als deelnemers te beschouwen, overeenkomstig artikel 2, onder f), van Richtlijn 98/26/EG, ook indirecte deelnemers).
6. Aangezien het concept van „wanbetaling” op zich al is gedefinieerd onder Verordening (EU) nr. 909/2014 met betrekking tot een deelnemer als „*een situatie waarin een insolventieprocedure (...) tegen een deelnemer is ingeleid*”, is het doel van deze richtsnoeren niet om het concept „wanbetaling” met betrekking tot een deelnemer verder te definiëren, maar alleen om een leidraad te bieden voor de maatregelen die een CSD moet treffen en volgen in het geval een dergelijke wanbetaling optreedt.
7. Richtlijn 98/26/EG definieert „insolventieprocedure” als „elke collectieve maatregel waarin de wetgeving van een lidstaat of van een derde land voorziet, met het oog op de liquidatie of de sanering van de deelnemer indien een dergelijke maatregel gepaard gaat met opschorting van, of oplegging van beperkingen aan overboekingen of betalingen”(artikel 2, onder j)) en het moment van inleiding van een insolventieprocedure tegen een deelnemer als het moment waarop de bevoegde gerechtelijke of administratieve instantie haar beslissing heeft gegeven (artikel 6, lid 1). Richtlijn 98/26/EG bepaalt tevens dat, in een dergelijk geval, een dergelijke instantie haar besluit onmiddellijk ter kennis stelt van de door haar lidstaat aangewezen bevoegde autoriteit en dat de lidstaat het Europees Comité voor systeemrisico's, de andere lidstaten en de ESMA onverwijld in kennis stelt (artikel 6, lid 2 en lid 3).
8. Zoals vermeld in overweging 6 bij Verordening (EU) nr. 909/2014, moet de ESMA zorgen voor consistentie met de CPSS-IOSCO-beginselen voor financiële marktinfrastucturen bij het opstellen van de richtsnoeren bij Verordening (EU) nr. 909/2014.
9. In dit verband kan worden opgemerkt dat het toepassingsgebied van de CPSS-IOSCO-beginselen voor financiële marktinfrastucturen in feite breder is dan dat van deze richtsnoeren aangezien het bepaalt dat „*een FMI in haar regels en procedures dient te bepalen welke omstandigheden een wanbetaling van een deelnemer vormen, zowel financiële als operationele wanbetalingen dient aan te pakken*” en dient te bepalen dat „*er sprake is van een operationele wanbetaling wanneer een deelnemer niet in staat is aan zijn verplichtingen te voldoen als gevolg van een operationeel probleem, zoals een storing in informatietechnologiesystemen*”.
10. Het is belangrijk op te merken dat hoewel Verordening (EU) nr. 909/2014 een vrij enge definitie van „wanbetaling” hanteert, dit CSD's niet verhindert andere procedures vast te

stellen om gebeurtenissen die van invloed zijn op hun deelnemers aan te pakken anders dan met het inleiden van tegen hen gerichte formele insolventieprocedures.

4 Naleving en rapportageverplichtingen

4.1 Status van de richtsnoeren

11. Dit document bevat richtsnoeren die zijn uitgebracht op grond van artikel 41, lid 4, van Verordening (EU) nr. 909/2014 in overeenstemming met artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1095/2010. Ingevolge artikel 16, lid 3, van Verordening (EU) nr. 1095/2010 moeten bevoegde autoriteiten en financiëlemarktdeelnemers zich tot het uiterste inspannen om de richtsnoeren en aanbevelingen na te leven.
12. De bevoegde autoriteiten waarop deze richtsnoeren van toepassing zijn, dienen eraan te voldoen door ze op te nemen in hun toezichtpraktijken en te controleren dat de CSD's eraan voldoen.

4.2 Rapportageverplichtingen

13. De bevoegde autoriteiten waarop deze richtsnoeren van toepassing zijn, dienen aan de ESMA mee te delen of zij voldoen aan of voornemens zijn te voldoen aan deze richtsnoeren, met de redenen voor niet-naleving, binnen twee maanden na de datum van de publicatie ervan op de website van de ESMA in alle officiële talen van de EU aan CSDR.Notifications@esma.europa.eu.
14. Indien de bevoegde autoriteiten niet binnen de gestelde termijn reageren, worden zij geacht in gebreke te zijn. Een voorbeeld voor kennisgevingen is beschikbaar op de ESMA-website.

5 Richtsnoeren

5.1 Definitie van de regels en procedures bij wanbetaling van een deelnemer

5.1.1 Procedure voor het vaststellen van de regels en procedures bij wanbetaling van een deelnemer

1. Een CSD moet bij de ontwikkeling van de regels en procedures bij wanbetaling voor elk van de effectenafwikkelingssystemen die zij hanteert alle desbetreffende belanghebbenden betrekken, waaronder, maar niet beperkt tot, haar deelnemers (eventueel via raadpleging van haar gebruikerscomités), andere desbetreffende marktinfrastructuren (CSD's, entiteiten die de geldzijde van door de CSD afgewikkelde effectentransacties afwickelen, CTP's en handelsplatforms), en, waar een gemeenschappelijke infrastructuur wordt gehanteerd, de exploitant van een dergelijke infrastructuur.
2. De regels en procedures bij wanbetaling van een CSD moeten worden goedgekeurd door het bestuursorgaan.

5.1.2 Erkenning van wanbetaling van een deelnemer

3. De tenuitvoerlegging door een CSD van haar regels en procedures bij wanbetaling moet worden geactiveerd wanneer een CSD, na alle redelijke maatregelen te hebben genomen om het ontstaan ervan te controleren, een wanbetaling van een deelnemer heeft geconstateerd.
4. Een CSD kan in kennis worden gesteld van de wanbetaling van een van haar deelnemers door de deelnemer zelf, de aangewezen autoriteit overeenkomstig artikel 6, lid 2, van Richtlijn 98/26/EG in de lidstaat van de CSD, de bevoegde autoriteit van de CSD, de bevoegde autoriteit van de in gebreke blijvende deelnemer of een andere persoon met kennis van het bestaan van de wanbetaling, zoals een CTP, een handelsplatform, een gelieerde CSD of de exploitant van een gemeenschappelijke afwikkelingsinfrastructuur die door de CSD wordt gehanteerd.
5. Daartoe moet een CSD haar deelnemers verzoeken hun wanbetaling zo spoedig mogelijk mee te delen en bepalen via welke kanalen deze kennisgeving moet worden gedaan.
6. Zodra zij van een in gebreke blijven van een deelnemer in kennis is gesteld, moet de CSD deze informatie, met inbegrip van de gegevens die op dat moment beschikbaar zijn en de bron van de informatie, naar haar bevoegde autoriteit sturen. Daarna moet ze ten minste de volgende aanvullende informatie zo spoedig mogelijk identificeren en doorgeven aan haar bevoegde autoriteit:

- het type deelnemer waarvan de wanbetaling (d.w.z. informatie zoals juridische status, licentie, activiteit, of het een belangrijke deelnemer is op grond van artikel 67 van de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2017/392 van de Commissie) heeft plaatsgevonden,
- het totale volume en de waarde van de afwikkelingsinstructies van de in gebreke blijvende deelnemer die in afwachting zijn van afwikkeling en zo mogelijk van de afwikkelingsinstructies die in gebreke zouden blijven, waarbij de „waarde” wordt berekend zoals bepaald in artikel 42, lid 2, van de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2017/392 van de Commissie op de dag van het verzuim;
- het type transacties en financiële instrumenten (met de categorieën die worden gebruikt in respectievelijk artikel 54, lid 2, onder b), en artikel 42, lid 1, onder d)(i), van de Gedelegeerde Verordening (EU) nr. 2017/392 van de Commissie) waarop die instructies betrekking hebben,
- indien van toepassing, in welke gemeenschappelijke afwikkelingsinfrastructuur de afwikkelingsinstructies van de in gebreke blijvende deelnemer worden verwerkt en, indien beschikbaar, alle andere indicatoren van grensoverschrijdende activiteiten van de in gebreke blijvende deelnemer,
- voor zover bekend bij de CSD, het aantal klanten die de in gebreke blijvende deelnemer heeft, en
- informatie over eventuele materiële risico's die een dergelijk verzuim tot gevolg kunnen hebben.

5.1.3 Maatregelen die een CSD kan nemen in geval van wanbetaling

7. Een CSD dient in haar regels en procedures bij wanbetaling aan te geven welke maatregelen zij kan nemen wanneer een wanbetaling zich voordoet bij een van haar deelnemers, met inbegrip van de maatregelen die zij kan nemen om verliezen en liquiditeitsdruk te beperken, tijdens en na het moment van wanbetaling van een deelnemer. De CSD moet bepalen of deze maatregelen automatisch of per geval worden genomen.
8. Voor zover toegestaan onder het toepasselijk recht en, in het bijzonder, in overeenstemming met de regels betreffende het definitieve karakter van de afwikkeling bepaald in Richtlijn 98/26/EG, kunnen de maatregelen bestaan uit:
 - (a) wijzigingen in de reguliere afwikkelingspraktijken, zoals het blokkeren van de invoer van bijkomende afwikkelingsinstructies in zijn effectenafwikkelingssysteem door de in gebreke blijvende deelnemer, het schorsen van de afwikkeling van zijn niet-definitieve afwikkelingsinstructies of het beperken van bepaalde functionaliteiten die kunnen worden toegepast op de

afwikkelingsinstructies van die deelnemer zoals het instellen van een einddatum voor het recyclen van een afwikkelingsinstructie;

(b) het gebruik van financiële middelen door de CSD: in voorkomend geval moet de CSD in haar regels en procedures die financiële middelen bepalen (zoals, voor een CSD zonder bankvergunning, een garantiefonds, indien aanwezig, of voor een CSD die gemachtigd is om nevenbankdiensten te verlenen, het onderpand verstrekt door haar deelnemers), de volgorde waarin ze zouden worden gebruikt en de maatregelen en procedures voor de tijdige aanvulling van deze middelen na een wanbetaling.

9. De regels en procedures van een CSD bij wanbetaling moeten de gevolgen vaststellen van de maatregelen die zij kan nemen met betrekking tot de afwikkelingsinstructies en rekeningen van de in gebreke gebleven en niet in gebreke gebleven deelnemers.

5.1.4 De tenuitvoerlegging van de regels en procedures bij wanbetaling

10. De CSD dient te bepalen welke criteria in aanmerking moeten worden genomen bij de keuze van elk van de maatregelen die in de regels en procedures bij wanbetaling worden genoemd.

11. De CSD moet over regels en procedures beschikken die de verantwoordelijkheden van de verschillende partijen duidelijk afbakenen, zowel binnen de organisatie en, in voorkomend geval, daarbuiten, voor het aanpakken van een in gebreke blijvende deelnemer. Daarnaast moet zij zorgen voor opleiding en begeleiding van haar personeel betreffende de wijze waarop de regels en procedures bij wanbetaling moeten worden uitgevoerd. Deze regels en procedures moeten belangrijke personeelsleden identificeren voor dit doel en communicatie-, documentatie-, informatiebehoefte en problemen met gegevenstoegang aanpakken, alsook de coördinatie met andere entiteiten, met inbegrip van, in voorkomend geval, andere marktinfrastructuren en, voor CSD's die een gemeenschappelijke afwikkelingsinfrastructuur hanteren, de operator van die infrastructuur.

5.1.5 Mededeling over de tenuitvoerlegging van de regels en procedures bij wanbetaling

12. De regels en procedures bij wanbetaling van een CSD dienen te bepalen dat:
 - (a) de CSD zo spoedig mogelijk haar bevoegde autoriteit en de in gebreke blijvende deelnemer in kennis stelt van de maatregelen die moeten worden genomen of zijn genomen door de CSD naar aanleiding van de wanbetaling;
 - (b) de CSD de volgende personen zo spoedig mogelijk in kennis stelt van de door de CSD getroffen maatregelen naar aanleiding van de wanbetaling:

- i. haar desbetreffende bevoegde autoriteiten;
 - ii. ESMA
 - iii. haar niet in gebreke blijvende deelnemers;
 - iv. de door de CSD bediende handelsplatformen en CTP's;
 - v. de exploitant van de door de CSD gehanteerde gemeenschappelijke afwikkelingsinfrastructuur;
 - vi. de gelieerde CSD's.
13. De informatie verstrekt aan de in punten iii t/m vi van letter b) van alinea 26 genoemde personen mag geen persoonsgegevens bevatten in de zin van punt a) van artikel 2 van Richtlijn 95/46/EG¹ (behalve in gevallen waarin de in gebreke blijvende deelnemer een natuurlijke persoon is).

5.2 Periodiek testen en beoordelen van de regels en procedures bij wanbetaling van een deelnemer

14. De regels en procedures bij wanbetaling van een CSD moeten de mechanismen en timing bepalen om hun effectiviteit en uitvoerbaarheid te testen.
15. Een CSD moet dergelijke tests ten minste jaarlijks uitvoeren en, in ieder geval, na inhoudelijke wijzigingen van de regels en procedures bij wanbetaling van de CSD of op verzoek van haar bevoegde autoriteit, met een relevante steekproef van haar deelnemers, de desbetreffende marktinfrastructuren (CSD's, entiteiten die de geldzijde van door de CSD afgewikkelde effectentransacties afwickelen, CTP's en handelsplatforms) en alle andere entiteiten (zoals de exploitant van een gemeenschappelijke afwikkelingsinfrastructuur die de CSD hanteert, derden aan wie de dienstverlening is uitbesteed, enz.), in voorkomend geval, voor elk effectenafwikkelingssysteem dat ze hanteert. De bevoegde autoriteit van de CSD kan verzoeken om deel te nemen aan dergelijke tests.
16. Vóór elke test moet een CSD de parameters bepalen volgens welke een dergelijke test moet worden uitgevoerd, rekening houdend met verschillende soorten deelnemers (qua hoeveelheid, activiteit, enz.), deelnemers in verschillende landen of tijdzones, deelnemers die verschillende soorten rekeningen (omnibus en gescheiden) houden,

¹ „onder ‚persoonsgegevens‘ wordt verstaan: iedere informatie betreffende een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon (‚betrokkene‘); als identificeerbaar wordt beschouwd een persoon die direct of indirect kan worden geïdentificeerd, met name aan de hand van een identificatienummer of van een of meer specifieke elementen die kenmerkend zijn voor zijn of haar fysieke, fysiologische, psychische, economische, culturele of sociale identiteit”, Richtlijn 95/46/EG van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens

relevante marktinfrastructuren, voor zover van toepassing. Een dergelijke test dient een simulatieoefening en een test van de communicatieprocedures te omvatten. Op verzoek van de bevoegde autoriteit kan een CSD de parameters die zij voornemens is te gebruiken vóór elke test bij haar bevoegde autoriteit indienen.

17. Wanneer een test een zwakte in de regels en procedures bij wanbetaling onthult, moet de CSD deze dienovereenkomstig aanpassen. Wanneer de simulatieoefening het gebrek aan kennis of de bereidheid van haar deelnemers of andere marktinfrastructuren om de regels en procedures bij wanbetaling toe te passen, onthult, moet de CSD ervoor zorgen dat deze entiteiten naar behoren worden geïnformeerd en maatregelen nemen om dergelijke tekortkomingen te verwijderen.
18. De resultaten van elke test en de voorgenomen wijzigingen van de regels en procedures bij wanbetaling, indien van toepassing, moeten worden gedeeld met het leidinggevend orgaan van de CSD's, het risicocomité, de bevoegde autoriteit en de desbetreffende autoriteiten. De CSD moet tevens ten minste een samenvatting van de resultaten van een uitgevoerde test aan haar deelnemers bekendmaken en in voorkomend geval de voorgenomen wijzigingen aan de regels en procedures bij wanbetaling.